

Beslutningsforslag nr. B 109. Fremsat den 8. maj 2002 af udenrigsministeren (Per Stig Møller)

Forslag til folketingsbeslutning

om et udvidet dansk maritimt bidrag til NATO's flådeoperationer i den østlige del af Middelhavet

Folketinget meddeler sit samtykke til, at et udvidet dansk maritimt bidrag stilles til rådighed for NATO's flådeoperationer i den østlige del af

Middelhavet. Det danske bidrag udsendes som led i NATO's deltagelse i indsatsen mod den internationale terrorisme.

Bemærkninger til forslaget

I. NATO-rådet fandt det den 2. oktober 2001 godtgjort, at terrorangrebene mod USA den 11. september 2001 var af udenlandsk oprindelse. I overensstemmelse med NATO's erklæring af 12. september 2001 anså man derfor terrorangrebet som omfattet af Washington-traktatens artikel 5. Dette betyder, at øvrige allierede, herunder Danmark, under udøvelsen af retten til individuelt eller kollektivt selvforsvar skal bistå USA med at tage de skridt, der er nødvendige til at genoprette og bevare sikkerheden i det nordatlantiske område.

NATO-rådet besluttede den 4. oktober 2001 otte tiltag, der skulle understøtte indsatsen mod den internationale terrorisme. Et af disse tiltag var indsættelse af dele af NATO's stående flådestyrker i den østlige del af Middelhavet med det formål at udvise tilstedeværelse og generelt forøge Alliancens beredskab. I forlængelse heraf iværksattes en operation, hvor tilstedeværelsen skulle varetages på skift af henholdsvis Den Stående Middelhavsstyrke (Standing Naval Force Mediterranean (STANAVFORMED)) og Den Stående Atlanterhavsstyrke (Standing Naval Force Atlantic (STANAVFORLANT)). STANAVFORMED og STANAVFORLANT roterer nu hver tredje måned.

Folketinget gav den 25. oktober 2001 i medfør af folketingsbeslutning B 65 sit samtykke til, at et dansk maritimt bidrag stilles til rådighed for NATO's flådeoperation i den østlige del af Middelhavet. I medfør af B 65 deltog korvetten NIELS JUEL i operationen i perioden 7. december 2001 – 14. januar 2002, og for indøværende deltager korvetten OLFERT FISCHER i operationen i perioden 14. april – 9. juli 2002.

II. NATO finder det fortsat nødvendigt med en maritim tilstedeværelse i den østlige del af Middelhavet. Hensigten er at demonstrere NATO-alliancens fortsatte vilje til at bidrage til indsatsen mod den internationale terrorisme.

For at opretholde det nuværende niveau er der behov for en ubåd. Ubåden vil i perioden 9. juli – 8. december 2002 skulle erstatte en norsk ubåd, der for

indøværende bidrager til operationen. Ubåden vil skulle deltage i styrkens opgaveløsning, og den primære rolle er overvågning og varsling samt efterretningsindhentning.

Som afløsning for den norske ubåd vil forsvaret være i stand til at bidrage til operationen med ubåden SÆLEN, suppleret med et nationalt logistisk støtteelement, som forventes etableret på Kreta. Ubåden vil kunne afsejle medio juni 2002. Det værnepligtige personel, der normalt indgår i ubådens besætning, vil blive erstattet af kontraktansat personel.

III. Flådestyrken opererer under et robust mandat for magtanvendelse, der udover adgang til at anvende magt i selvforsvar også omfatter muligheden for at anvende magt til at gennemføre de pålagte opgaver.

Truslen mod NATO's flådestyrke og et eventuelt udvidet dansk bidrag i den østlige del af Middelhavet vurderes som værende lav. På trods af den israelsk-palæstinensiske konflikt vurderes det mindre sandsynligt, at der i perioden vil opstå væbnede sømilitære konflikter mellem stater i den østlige del af Middelhavet, hvorfor risikoen for utilsigtet involvering i kamphandlinger vurderes at være lav. Trusselvurderingen kan ændre sig afhængig af operationens karakter.

IV. Muligheden for magtanvendelse for et dansk maritimt bidrag til NATO's flådeoperationer i den østlige del af Middelhavet foreligger i medfør af FN-pagtens artikel 51 om selvforsvar. En sådan mulighed for magtanvendelse er bekræftet af FN's Sikkerhedsråd i resolutionerne 1368 af 12. september 2001 og 1373 af 28. september 2001.

V. Regeringen finder, at et dansk styrkebidrag i form af en ubåd til NATO's flådeoperationer i den østlige del af Middelhavet vil være et klart signal om, at man fra dansk side vedkender sig forpligtelserne i Washington-traktatens artikel 5 og på solidarisk vis er indstillet på fortsat at yde et konkret bidrag til indsatsen mod den internationale terrorisme.

VI. Operationens karakter, herunder opgaver, geografisk operationsområde og regler for magtanvendelse er i overensstemmelse med det i folketingsbeslutning B 65 anførte. Der er dog tale om en væsentlig udvidelse af det danske bidrag, hvorfor Folketinget, jf. Grundlovens § 19, stk. 2., anmodes om at meddele sit samtykke til, at et dansk styrkebidrag i form af en ubåd stilles til rådighed for NATO's flådeoperationer i den østlige del af Middelhavet. Det danske bidrag udsendes som led i NATO's deltagelse i indsatsen mod den internationale terrorisme.

Regeringen vil løbende vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at forlænge eller justere bidraget, eller så-

fremt der skulle ske en væsentlig ændring i operationens karakter, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.

Styrkebidraget kan opstilles i en periode på ca. fem måneder, idet den samlede udsendelsesperiode inklusiv deployering derved bliver ca. syv måneder. Afgivelsen af en ubåd til NATO's flådeoperationer i den østlige del af Middelhavet og etableringen af et nationalt logistisk element forventes at indebære en merudgift på ca. 10 mio. kr. for indsættelse i perioden medio juni 2002 – primo januar 2003 (inklusive den nødvendige forlægningssejlads). Udgifterne afholdes inden for den ramme, der er afsat til forsvarrets deltagelse i internationale operationer.

Til beslutningsforslag nr. B 109. Skriftlig fremsættelse (8. maj 2002)

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om et udvidet dansk maritimt bidrag til NATO's flådeoperationer i den østlige del af Middelhavet.

(Beslutningsforslag nr. B 109).

Beslutningsforslaget skal tilvejebringe grundlaget for, at en dansk ubåd stilles til rådighed for NATO's flådeoperationer i den østlige del af Middelhavet. Det danske bidrag udsendes som led i NATO's deltagelse i indsatsen mod den internationale terrorisme.

NATO har deployeret dele af Alliancens stående flådestyrker i den østlige del af Middelhavet med det formål at udvise tilstedeværelse og generelt forøge Alliancens beredskab. Folketinget gav den 25. oktober 2001 i medfør af folketingsbeslutning B 65 sit samtykke til, at et dansk maritimt bidrag stilles til rådighed for NATO's flådeoperation i den østlige del af Middelhavet. I medfør af B 65 deltog korvetten NIELS JUEL i operationen i perioden 7. december 2001 – 14. januar 2002, og for indeværende deltager korvetten OLFERT FISCHER i operationen i perioden 14. april – 9. juli 2002.

NATO finder det fortsat nødvendigt med en maritim tilstedeværelse i området. For at opretholde det nuværende niveau vil der i perioden 9. juli – 8. december 2002 være behov for en ubåd,

der vil skulle erstatte en norsk ubåd, der for indeværende bidrager til operationen. Ubåden vil skulle deltage i styrkens opgaveløsning, og den primære rolle er overvågning og varsling samt efterretningsindhentning. Som afløsning for den norske ubåd vil forsvaret være i stand til at bidrage til operationen med ubåden SÆLEN, der vil kunne afsejle medio juni 2002. Det værnepligtige personel, der normalt indgår i ubådens besætning, vil blive erstattet af kontraktansat personel.

Flådestyrken opererer under et robust mandat for magtanvendelse, der udover adgang til at anvende magt i selvforsvar også omfatter muligheden for at anvende magt til at gennemføre de pålagte opgaver. Truslen mod en NATO flådestyrke og et eventuelt udvidet dansk bidrag i den østlige del af Middelhavet vurderes som værende lav. Trusselsvurderingen kan ændre sig afhængig af operationens karakter.

Regeringen finder, at et dansk styrkebidrag i form af en ubåd til NATO's flådeoperationer i den østlige del af Middelhavet vil være et klart signal om, at man fra dansk side vedkender sig forpligtelserne i Washington-traktatens artikel 5 og på solidarisk vis er indstillet på fortsat at yde et konkret bidrag til indsatsen mod den internationale terrorisme.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, skal jeg tillade mig at anbefale det til det Høje Tings velvillige behandling.